

LANDELIJKE STUDIEDAG – CALAMITEITEN IN DE HULPVERLENING EN HET ONDERWIJS

17 mei 2018

Mercure, Zwolle

Incidenten en calamiteiten zijn onlosmakelijk verbonden met hulpverlening en onderwijs. Professionals doen in de regel hun uiterste best in het verlenen van zorg of het bieden van goed onderwijs. En toch gaat het herhaaldelijk mis en ontstaan verdrietige, niet beoogde- of onverwachte gebeurtenissen. Een plotseling overlijden van een leerling of cliënt, een ongeval dat tot blijvende schade leidt, een collega die een (ernstige) misstap begaat... Het kan in elke organisatie gebeuren. Deze voorvallen hebben op hun beurt weer impact op de leerling of cliënt en diens sociale omgeving, maar zeker ook op de professional en de organisatie waarin hij of zij werkzaam is.

Het adequaat omgaan met psychologische effecten na een heftig incident en/of grote calamiteit is ingewikkeld. Dat vraagt immers specifieke kennis en vaardigheden van zowel uitvoerend werkers als leidinggevenden.

Wat weten we over hoe vaak calamiteiten voorkomen, welke soorten er zijn en wat daarvan de gevolgen kunnen zijn? Hoe voer je een slecht nieuws gesprek met direct betrokkenen en ouders / familieleden? Wat hebben collega's nodig na een schokkende gebeurtenis? Welke informatie mag met wie gedeeld worden na een calamiteit? En wat te denken over hoe je omgaat met de pers en de (sociale) media na een incident of calamiteit?

Deze vijf invalshoeken staan centraal op deze landelijke studiedag, waarbij vijf praktijkgerichte (plenaire) presentaties worden verzorgd door zeer ervaren sprekers.

Doelgroep

Deze studiedag is bedoeld voor alle hbo- en academisch opgeleide hulpverleners, docenten, coördinatoren en managers, die in hun werk geconfronteerd worden met incidenten en calamiteiten.

Leerdoelen

Na deelname aan deze studiedag weet je:

- Wat er verstaan wordt onder incidenten en calamiteiten
- Welke incidentie, (sub)typen en consequenties relevant zijn
- Wat belangrijk is in het voeren van een ouder-sensitief gesprek over slecht nieuws
- Welke eerste opvang en zorg belangrijk is voor professionals meteen na een calamiteit

- Hoe om te gaan met het delen privacygevoelige informatie en hoofdelijke aansprakelijkheid
- Op welke manier om te gaan met de pers en (sociale) media tijdens en na een calamiteit

Programma

09.15 uur Registratie en ontvangst

10.00 uur Opening congres en inleiding op het thema door dagvoorzitter Drs. Guus Feron

10.15 uur Drs. Maarten Faas [De Ambelt] - Incidentie, (sub)typen en consequenties vanuit bestuurdersperspectief

11.00 uur Mr. Mariska Kramer [Kantoor Kramer] - Informatie, privacy en aansprakelijkheid

11.45 uur Pauze

12.15 uur José Koster - [Praktijk Koster] - Oudersensitief communiceren

13.00 uur Lunchbuffet

14.00 uur Hans Marijnissen [Dagblad Trouw] - Pers en (sociale) media

15.00 uur Pauze

15.30 uur Ceelina Janmaat - van Vliet [Emergenz] - Zorg voor personeel

16.30 uur Afsluiting

Sprekers en hun bijdrage

Drs. Maarten Faas

Bijdrage: Ernstige incidenten en calamiteiten. Wat nu?

Na zijn studie maatschappelijk werk en klinische & orthopedagogiek in Utrecht en Leiden heeft Maarten gewerkt in de jeugdzorg en het onderwijs. Aanvankelijk als manager in de crisisopvang & crisisinterventie in de regio Den Haag. Daarna was hij respectievelijk werkzaam als directeur van twee medische dagverblijven, bestuurder van Trajectum en bestuurder van de Leo Stichting Groep. In de jeugdzorg heeft Maarten op landelijk niveau binnen de brancheorganisatie bestuurlijk geopereerd als lid van het branchebestuur MOgroep Jeugdzorg en als voorzitter van het Overleg Arbeidsvoorwaarden Jeugdzorg en voorzitter van het CAO-overleg tussen werkgevers en werknemersorganisaties in de jeugdzorg [2006 t/m 2010]. Tot 1 januari 2018 was hij voorzitter van het College van bestuur van Orthopedagogisch centrum De Ambelt in Zwolle. Vanaf 1 januari 2018 is hij onder meer voorzitter van het bestuur de Werknemersorganisatie FBZ (Federatie Beroepen in de Zorg). In deze inleidende presentatie gaat Maarten aan de hand van een aantal concrete casussen (fraude, seksueel misbruik, negatieve pers, suïcide) in op het managen van ernstige incidenten en calamiteiten in zorg en onderwijs. Hij zal de verbinding maken tussen de formele kaders (wetgeving, inspectie, organisatie) en de effecten op de professional in relatie tot het cliënt- en leerlingensysteem. En hoe hier vervolgens adequaat op te anticiperen.

Mr. Mariska Kramer

Bijdrage: Informatie delen versus privacy bij calamiteiten

Mariska studeerde rechten aan de Vrije Universiteit van Amsterdam. Vanuit haar praktijkstage bij het Bureau voor de Kinderrechter aan de Amsterdamse Rechtbank raakte zij geïnteresseerd in de kindbescherming. Zij studeerde af op een praktijkonderzoek bij de voogdij- en gezinsvoogdij-instelling William Schrikker Stichting. In haar loopbaan als advocaat en als juridisch stafmedewerker bij het Leger des Heils Jeugdbescherming &

Reclassering (LJ&R), specialiseerde zij zich geleidelijk steeds meer in de jeugdbescherming. In haar advies- en procespraktijk staat zij regelmatig pleegouders bij en adviseert zijn pleegzorgaanbieders en gecertificeerde instellingen. Ook in haar nevenfuncties maakt zij zich sterk voor het belang van het (pleeg)kind. Zo was zij onder meer voorzitter van diverse klachtencommissies en was zij enige jaren lid van het bestuur van de stichting Maan, die zich inzet voor de positie van kinderen zonder ouderlijke zorg. Mariska is auteur van het boek 'Paraplu voor pleegouders.'

Hoe verantwoord te handelen binnen de juridische kaders tijdens en na een dreigende situatie, incident of calamiteit? Een vertaling naar de praktijk van de juridische begrippen 'beroepsgeheim, privacy en dossiervorming' in relatie tot calamiteiten in zorg en onderwijs.

José Koster

Bijdrage: Oudersensitief communiceren

José doceert, traint en coacht (teams) beroepskrachten en studenten in de omgang met ouders en leidt projecten op het gebied van werken met ouders en de (onderlinge-) communicatie.

Wat is belangrijk in het voeren van een slecht nieuws gesprek met ouders en familie na een heftige gebeurtenis? Deze vraag staat centraal bij de praktijkgerichte bijdrage van José Koster.

Hans Marijnissen

Bijdrage: Pers en (sociale) media

Hans heeft Dagbladjournalistiek gestudeerd aan de School voor Journalistiek te Utrecht. Hij is als senior-redacteur werkzaam bij dagblad Trouw waar hij chef van de Nieuwsdienst was en eindredacteur van de dagelijkse bijlage De Verdieping. Daarnaast vervulde hij de rol van docent 'Achtergrondjournalistiek' aan de Universiteit van Amsterdam.

In 2010 deed Hans onderzoek onder scholen voor voortgezet onderwijs die door een 'crisis' waren getroffen, en combineerde hij die praktijkvoorbeelden met zijn eigen kennis van massacommunicatie. Daaruit ontstond de praktische presentatie die hij ook op deze scholingsdag zal ontvouwen. De presentatie sluit naadloos aan bij de praktijk van zorginstellingen. Centraal staat: hoe kan een instelling tijdens de emotionele chaos van een calamiteit grip houden op de informatievoorziening?

Ceelina Janmaat -van Vliet

Bijdrage: Wat heb jij nodig?

Ceelina is opgeleid tot coach / counselor en heeft zich als traumahulpverlener gespecialiseerd in de opvang en begeleiding van slachtoffers van schokkende gebeurtenissen bij Emergenz.

Schokkende gebeurtenissen als een ongeluk, agressie of geweldsituatie zijn niet te voorspellen. De reactie van mensen op een incident evenmin. Terwijl de één een schokkende ervaring snel in zijn of haar leven een plaats kan geven, zal de ander langere tijd nodig hebben om een incident te verwerken. Dit is afhankelijk van verschillende factoren, zoals de ernst van de gebeurtenis of de zwaarte van de 'rugzak' die iemand al met zich meedraagt.

Hoe ziet een verwerkings- en begeleidingsproces na een schokkende gebeurtenis eruit? Wat helpt en wat helpt niet? Hoe herken je signalen van herstel? Wanneer moet er een verwijzing naar professionele ondersteuning komen? Hoe ga je als manager/direct

leidinggevende om met werknemers die slachtoffer geworden zijn van een schokkende gebeurtenis?

Aan de hand van voorbeelden uit de praktijk worden ervaringen en tips uitgewisseld over het voeren van opvang- en begeleidingsgesprekken en het eigen functioneren. Doel: het voorkomen van langdurige klachten of uitval.

Drs. Guus Feron

Bijdrage: Dagvoorzitter

Guus is opgeleid als jeugdhulpverlener en studeerde Comparative European Social Studies aan de University of North London. Op de werkvloer lag zijn hart bij het systemisch werken met (LVB-) jongeren met bijkomende psychiatrische problemen. Hij werkte regelmatig voor het consultantenteam (het huidige CCE), verzorgde gastcolleges in het Universitair- en HBO-onderwijs en heeft ruim ervaring opgedaan in leidinggevende- en bestuursfuncties.